

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ КОМП'ЮТЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У БЛОГОСФЕРІ

У статті висвітлено сучасні концепції використання навчальних блогів трьох типів та обґрунтовано необхідність їх застосування в англомовній підготовці студентів комп'ютерних спеціальностей.

Ключові слова: навчальний блог, студенти комп'ютерних спеціальностей, англомова підготовка, блогосфера, пост.

В статье освещены современные концепции использования учебных блогов трех типов и обосновывается необходимость их применения в англоязычной подготовке студентов компьютерных специальностей.

Ключевые слова: учебный блог, студенты компьютерных специальностей, англоязычная подготовка, блогосфера, пост.

In the article modern concepts of 3 types of educational blogs application are highlighted. The need for their use in the English language readiness of students of computing specialties is substantiated.

Key words: educational blog, students of computing specialties, English language readiness, blogosphere, post.

Вступ. Значний розвиток сучасного суспільства зумовлює зміну соціальних пріоритетів, що в свою чергу призводить до переоцінки цілей навчального процесу, у тому числі у вищій освіті, яка наразі спрямована на формування гармонійної особистості, цінного члена суспільства та професіонала високого рівня. Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті визначає як одне з головних завдань підвищення якості підготовки кваліфікованих та компетентних спеціалістів, які були б здатні автономно і творчо розв'язувати завдання різного типу, розуміти важливість професійної діяльності й відповідальність за її результати. Завдання оновлення сучасної освіти передбачає володіння кожним членом суспільства та професіоналом декількома іноземними мовами, передовсім англійською. Інтеграція мовленнєвих навичок у всі сфери діяльності призводить до підвищення важливості англійської мови для спеціалістів усіх напрямів підготовки, у тому числі комп'ютерних спеціальностей.

У сучасному світі неможливо уявити будь-яку сферу життя без комп'ютерних технологій, у тому числі й освітню. Використання програмного забезпечення та засобів Інтернету підвищує мотивацію студентів до навчання, розширює світогляд та спектр видів робіт, які виконуються, однак не в кожному навчальному закладі і не в кожній групі студентів є можливість проводити заняття на базі комп'ютерної аудиторії. У такому

разі викладач повинен докласти зусиль до дистанційного засвоєння основ роботи з новітніми технологіями та їх активного використання у процесі навчання англійської мови.

Новітні інтернет-технології дають можливість створювати та отримувати інформацію з різних джерел, обмінюватися нею та спілкуватися на обрану тему, отримувати експертну оцінку, вирішувати складні та спірні питання, спираючись на авторитетну думку або на результати широкого обговорення. Такі навички називають «цифровою грамотністю». Особливе місце серед засобів набуття цифрової грамотності отримують соціальні мережі (Facebook, Twitter) та блоги.

Термін «блог» (від англ. «web log» – мережевий журнал записів або щоденник) визначають як веб-сторінку, яка містить записи тимчасової значущості, розміщені в зворотному хронологічному порядку [4]. У Оксфордському словнику англійської мови іменник «блог» визначається як «часто поновлюваний веб-сайт, що складається з особистих спостережень, цитат з інших джерел тощо, який зазвичай ведеться однією особою та має посилання на інші сайти; он-лайн журнал чи щоденник». Такі щоденники D. Winer свого часу назвав «публікацією невідредагованого голосу народу» або більш конкретно ієрархією «текста, зображень, мультимедійних об'єктів та даних, упорядкованих хронологічно» [8].

Похідним від терміну «блог» є поняття «блогосфера» (термін, запропонований W. Quick у

2001 році). Блогосфера – це інтелектуальний кіберпростір, наповнений блогами [8].

За версією видання «Washington Profile» першим блогом у мережі є сторінка Тіма Бернерса-Лі, на якій він із 1992 публікував новини [1]. Широке розповсюдження блогів почалося з 1996. Блог за структурою та змістом можна порівняти з особистим онлайн-щоденником, який є тим не менш досить відкритим для обговорення і внесення змін, адже кожний пост (стаття у блозі) може бути відредагований його автором та отримати коментарі інших учасників Інтернет-спільноти. Така особливість блогів робить їх інтерактивним засобом навчання, направленим, перш за все, на отримання зворотного зв'язку. Сторінки блога також містять посилання на архів блогу, тобто на попередні пости, що створює можливість зберігання та накопичення важливої інформації. Перша ініціатива створення освітнього блогу датується 2002 роком і стосується конференції в Беркман-Центрі, на якій проректор Гарвардського університету Стівен Хайман проголосив важливість використання можливостей Інтернету для подолання менталітету «бункера» і створення бази для поширення інформації та ідей між різними навчальними закладами та їх частинами.

Існує достатня кількість англomовних серверів (*Livejournal, Blogger, TypePad, MSN Spaces* та ін.), які дають можливість безкоштовно, легко та зручно створювати та користуватися блогами. Деякі з серверів сконструйовані саме для виконання освітніх завдань, пов'язаних із розвитком мовленнєвих навичок, що полегшує процес їх використання у курсі навчальної дисципліни, а також усуває проблему боротьби зі спамом та нав'язливими рекламними повідомленнями завдяки особливому «захисту» таких Інтернет-щоденників.

Мета. Метою статті є узагальнення можливостей використання блогів у навчанні англійської мови студентів комп'ютерних спеціальностей. Реалізація мети передбачає вирішення таких завдань:

- виявити шляхи використання трьох типів блогів у практиці навчання англійської мови;
- охарактеризувати практичну цінність навчальних блогів в іншомовній підготовці студентів комп'ютерних спеціальностей;
- обґрунтувати необхідність застосування едублогів у курсі англійської мови у вищій школі.

Аналіз досліджень і публікацій. Незважаючи на високу популярність серед Інтернет-користувачів, блоги як інструмент навчального процесу є ще недостатньо дослідженим явищем у вітчизняному науковому просторі. У навчальному процесі блоги поки ще використовуються не досить широко, однак багато викладачів проявляють до них інтерес (Shachtman, 2002, Embrey, 2002). Дослідник Д. Л. Десятов наголошує на необхідності відмови від «споживацького використання» інтернет-ресурсів студентами і викладачами та переходу до думливого їх застосування з метою формування

загальної медіа-компетентності [2]. У свою чергу блоггер А. Ванчицький підкреслює комунікативну спрямованість навчання в блогах, а О. С. Бецько – його мотиваційну роль. Основна увага в сучасних дослідженнях приділяється можливості підвищення якості навчання студентів у блогосфері та розвитку їх потенціалу, що висвітлюється зокрема в роботах вчених Н. Т. Тверезовської та О. Й. Янковської [4].

Дослідження іноземних фахівців доводять надзвичайно важливу роль блогів у оволодінні студентами навичками спілкування іноземною мовою. Фердіг Р. Е. та Кайє Д. (Richard E. Ferdig, Kaye D.) визначили переваги блогів для учнів [9]. Опубліковані праці також включають дослідження про вплив блогу на можливість автономного навчання студента та вдосконалення навичок письма [7], використання блогу для розміщення навчальних матеріалів [6], можливості блогу як засобу для спілкування поза межами класу [9].

Грем Стенлі наголошує на важливості психологічного аспекту навчальних блогів, які не тільки сприяють підвищенню загальної мотивації до вивчення англійської мови, але й дають можливість висловитися сором'язливим та невпевненим студентам. Дослідник А. П. Кемпбел наголошує на важливій ролі веб-блогів у розвитку навичок читання та їх систематичному вдосконаленні [1, с. 24]. У дослідженні щодо використання блогів у навчанні читання та писемного мовлення Дж. Вард стверджує, що вони викликають зацікавленість та підвищують мотиваційну спрямованість студентів, а це у свою чергу сприяє покращенню навчального процесу [1, с. 20]. Необхідно відмітити, що на думку дослідників, блоги також сприяють розвитку у студентів уміння правильно та ефективно співпрацювати під час виконання навчальних завдань.

Значна кількість вчених присвячують свої дослідження вивченню використання форумів (ще однієї з сучасних комунікативних Інтернет-форм) у навчанні іноземної мови, однак блоги мають більший потенціал для інтерактивного навчання та ефективної взаємодії викладача і студентів. Блад Р. (R. Blood, 2002) наголошує на різниці між блогами і форумами, яка полягає у використанні гіперпосилань [6]. Гіперпосилання у блогах виконують не стільки функцію цитування, скільки надання більш широкого інформаційного спектра, включно з новинами, зображеннями, відеоматеріалами та іншим. Гіперпосилання на більш авторитетні ресурси слугують підтвердженням думки автора та додатковим аргументом у дискусії. До того ж, частотність оновлення контенту блогу набагато вища, ніж у форуму, а розміщення постів у зворотному хронологічному порядку дозволяє швидше і легше визначити останні зміни.

У закордонному навчальному дискурсі існують також дослідження, які критикують негативні сторони використання блогів у навчанні. Наприклад, вчений Мішне (Mishne) зауважив, що неформальний характер Інтернет-журналів робить їх непридатними

для академічних цілей. Дослідники Вільямс та Якобс (Williams & Jacobs) наголосили на важливості чіткого керівництва блогами з боку викладача, водночас довівши високий потенціал блогів як допоміжного інструмента у навчанні [5]. Однією з можливих проблем блогу є відсутність приватності, тому що кожне повідомлення є відкритим і доступним для інтернет-спільноти. Це може спричинити зниження рівня мотивації до публікацій як через психологічні бар'єри, так і через відсутність у студентів достатнього рівня навичок писемного мовлення. Викладач повинен переконати студентів у важливості публікації власних думок та висловлення індивідуальної точки зору, а також пояснити необхідність коректного відношення до постів та коментарів інших блогерів. Отже, критика блогів може сприйматися як застереження або перелік проблемних аспектів у їх веденні і використанні, які викладач повинен брати до уваги.

Виклад основного матеріалу. Студенти комп'ютерних факультетів університетів першими мають шанс долучитися до вивчення і практичного використання новітніх технологій і розробок, особливо тих, що пов'язані з глобальною мережею. Для більшості з них вже протягом першого року навчання використання доволі складних програм не є проблемним, а тому залучення їх до застосування Інтернет-засобів під час навчального процесу проходить досить легко і за менший проміжок часу. Студенти спеціальностей «Програмування» та «Комп'ютерна інженерія» також не мають остраху перед технологіями, а тому долають певні навчальні бар'єри значно швидше. Необхідно зазначити, що однією з переваг блогів є їх доступність при наявності Інтернет-з'єднання, що у світлі поширення Інтернету у світі та, зокрема, в Україні робить цей навчальний інструмент максимально зручним та відкритим для користування як з боку викладача, так і з боку студентів.

За словами Дарабі, «Основні принципи навчальних спільнот зосереджуються на інтеграції навчального розкладу, активного навчання, участі студентів та студентської відповідальності» [5]. Усі ці принципи зрештою можна реалізувати за допомогою блогів. Навчання у блогосфері спрямоване на розвиток комунікативної компетенції його учасників, оскільки кожен з них бере на себе декілька ролей: читача, дописувача, критика та коментатора. Публікація будь-якого посту не є відірваною від реальності дією – вона спрямована на те, щоб поділитися цікавою інформацією або власними думками та отримати схвальний відгук. У традиційній системі освіти єдиним читачем студентських письмових робіт у курсі англійської мови, а отже і єдиним критиком, стає викладач. Проблема є не тільки обмеженість кола читачів однією особою, а також те, що викладач не може приділити достатньо часу для індивідуальної детальної оцінки кожної роботи. Намагання надати студентам більше автономності у процесі

оцінювання втілюється за допомогою групової роботи під час занять, однак за таких умов коло слухачів/читачів та оцінювачів є також доволі обмеженим (2-5 осіб). Блог в Інтернет-просторі робить реальну читацьку аудиторію максимально широкою (від навчальної групи до всієї веб-спільноти), даючи можливість студентів отримати незаангажовані об'єктивні різні думки з різних перспектив. Рецензування робіт одне одного студентами однієї групи або одного проекту (peer review) підвищує рівень автономності навчання і сприяє розвитку навичок писемного мовлення.

За класифікацією А. Кемпбела, існує 3 види блогів у навчальному процесі: викладацький блог, блог групи та студентський блог [1, с. 24]. Викладацький блог – це журнал або щоденник, який веде викладач. Блоги такого типу зазвичай прив'язані до навчального плану, програмної інформації та домашнього завдання, а участь студентів обмежена лиш функцією коментування постів, однак вони є доволі інформативними, викладач чітко контролює обсяг і зміст постів, а студенти регулярно отримують матеріал для практики навичок читання. Викладацький блог може спонукати до пошуку нової інформації, прочитання рекомендованих джерел і подальшого дослідження теми у правильному напрямку. Якщо викладач регулярно оновлює Інтернет-журнал, то студенти можуть отримувати з нього також щоденну (щотижневу) порцію лінгвокраїнознавчої інформації для самостійного освоєння. Зручна структура блогу (поділ на частини або елементи) дозволяє швидко знайти необхідну інформацію або перевірити її наявність в Інтернет-журналі. Викладач у блозі описує свою точку зору або позицію щодо певного питання, а студент, маючи доступ до інформації, може поставити запитання, написати коментар, або пізніше попросити викладача пояснити незрозумілі аспекти. Необхідно відмітити, що усі повідомлення в такому блозі повинні бути написані англійською мовою. Блог таким чином стає ефективним інструментом у вдосконаленні навичок письма та читання англійською мовою, засобом передачі знань та забезпечує оперативний зв'язок між студентом і викладачем для вирішення питань, отримання відповідей та організації дискусій на рівних правах, у той же час без сприяння зайвій фамільярності у цих відносинах, як наприклад, при спілкуванні у соціальних мережах.

У межах викладацького блогу можуть бути використані такі типи завдань, розроблені автором із опорою на попередні практичні розвідки.

Вправа 1. Мета: Розвиток навичок письма.

Завдання: Read the list of the I-net heroes and write your guesses about the main reason of their web success.

– Mark Zuckerberg	– Pavel Durov
– PSY	– Witness from Friasino
– Mr.Freeman	– Edward Khil'
– Beyonce	– Captain Obvious

Контроль: взаємоконтроль, обговорення та уточнення.

Вправа 2. Мета: Розвиток навичок письма.

Завдання: In comments to this post write your ideas on why Steve Jobs can be considered a role model. Pay attention to the answers of your groupmates and comment on them.

Контроль: само- та взаємоконтроль.

Блог групи виникає, коли викладач веде записи спільно зі студентами, обговорюючи певні цікаві та актуальні питання, що виникли під час дискусій на занятті з англійської мови. Таким чином викладач може легко уникнути занадто високої емоційності або «затягнутості» дискусій в аудиторії та водночас дати можливість висловитися усім охочим повною мірою. Студент, захоплений активною участю в дискусії, займається дослідницькою роботою та розвиває свої мовленнєві навички. Блог є місцем спільного авторства, комфортним середовищем, у якому студентів спонукають до роздумів та коментарів. Специфіка навчання у блогосфері дозволяє моделювати педагогічні та соціальні ситуації, в яких дискусійне питання або проблема для вивчення визначається відповідно до інтересів студентів, що забезпечує розвиток комунікативних навичок та здібностей до правильного тимбілдингу. Однією з характерних рис Інтернет-щоденників є розгалуженість полеміки і можливість ведення декількох дискусій паралельно у зручний для блоггерів час.

У формі блогу групи оформлюється й проектна робота у мережі, особливо якщо участь у ній беруть студенти з різних країн. Велика кількість закордонних навчальних закладів наразі зацікавлена у створенні спільного інтернаціонального едублога, тобто навчального блога, оскільки увесь процес обміну за таких умов є відкритим, прозорим і активним. Нижче наводимо вправу, яка може бути використана у межах блогу групи при навчанні англійської мови.

Вправа 3. Мета: Розвиток навичок письма.

Завдання: Answer the questions of this post in the next posts with the link to this one.

1. What would you choose: Windows or Mac? Name your reasons.
2. What company producing computers is considered the most reliable?
3. What is the difference between Web and I-net?

Контроль: взаємоконтроль, обговорення та уточнення.

Один зі способів покращення письмових навичок студентів за допомогою блогу є система «блогових друзів» (blogging buddies). Блоговий друг – це інший студент, який допомагає редагувати особистий блог, виправляючи різні види помилок та створюючи змістові заміни до публікації посту [6, с. 9]. Блоговий друг поєднує в собі функції особи, яка технічно перевіряє роботу, та першого вдячного читача, що мотивує подальше написання повідомлень.

Повідомлення студентів дають можливість викладачеві зробити висновки про те, наскільки глибоко студенти трансформують і засвоюють схеми, отримані на заняттях з англійської мови. Студенти у свою чергу отримують матеріал для подальшого переосмислення, аналізу та виправлення попередніх помилок. Студентські блоги також передбачають наявність зворотного зв'язку, що сприяє глибшому розумінню навчального матеріалу.

Студентський блог або індивідуальний блог студента зазвичай є частиною великого проекту, у якому кожен зі студентів намагається вести свій власний навчальний блог іноземною мовою, що скеровується та модерується викладачем. Інтернет-журнал такого типу може стати найбільш ефективним у навчальному процесі, однак викладач повинен бути готовим до великих затрат часу та енергії. Як блогіві завдання можуть бути запропоновані регулярні пости, які сприяють обдумуванню і пошуковій роботі. Зазвичай такий проект розпочинається з практичних тем, пізніше студенти отримують завдання знайти і описати приклади до певних стверджень та викласти повідомлення щодо власного бачення спірного питання, а також зробити осмислені коментарі до інших постів. Як показують попередні дослідження, блог найбільш ефективно працює як особистий журнал студента, у якому він може пов'язувати повідомлення та чітко бачити результати власного прогресу в навчанні. Для отримання матеріального вираження власного прогресу навичок писемного мовлення за певний період студент може створити у межах блогу он-лайн портфоліо. За умов сумлінної роботи у межах студентського блогу кожен студент буде також повертатися періодично до власних постів, проглядати коментарі інших блоггерів до своїх повідомлень та відповідати на них. Таким є повний цикл активного блоггера. Прикладом завдань для студентського англійського блогу можуть слугувати дві вправи, наведені нижче.

Вправа 4. Мета: Розвиток навичок письма та читання.

Завдання: Write a short essay on the topic «5 technologies I can't imagine my life without». Compare your abstracts with those of your groupmates and leave comments in their blogs.

Контроль: само- та взаємоконтроль, обговорення та уточнення.

Вправа 5. Мета: Розвиток навичок письма та читання.

Завдання: In your blog write a post about a famous I-net personality (real or imaginative). Your message should contain an image, 5 facts about a personality, and reasons of their success. Leave comments in the blogs of your groupmates.

Контроль: само- та взаємоконтроль, обговорення та уточнення.

Блоги також можна використати для створення електронних медіа бібліотек з каталогізованими тематичними базами навчальних, довідкових та ілюстративних файлів і постів для забезпечення

нескладного адресного пошуку та вільного доступу в мережі. Отже, блог має очевидні переваги перед іншими інтерактивними засобами Інтернету: електронною поштою, форумами, чатами та іншими методами комп'ютерного спілкування. Він є доступною Інтернет-технологією, яка потребує лише веб-браузера та вільного доступу до Інтернету.

Інноваційні технології зробили розміщення повідомлень у блогах дуже простим, тому користувачі Інтернету мають змогу створювати цікаві та гарно оформлені сайти навіть без знання мови HTML (англ. Hyper Text Markup Language – мова розмітки гіпертексту), тобто стандартної мови розмітки веб-сторінок в Інтернеті. Блоги мають зручний для читання і сприйняття інтерфейс, який може бути змінений користувачем відповідно до його потреб та смаку. Інтернет-журнал може містити фото-, аудіо- та відео-матеріали, а також гіперпосилання, що робить роботу блога ще більш зручною та мобільною, так як блоггер не мусить викладати нову інформацію кожного разу, замінюючи у разі потреби пост на посилання на оригінал важливого документу. Надалі вміст блогу можливо розповсюджувати через підписку, а спеціальні RSS документи спрощують цей процес, збираючи дані з різних блогів та надсилаючи їх читачеві. RSS – це родина XML-форматів, що використовується для публікації та отримання інформації, яка часто змінюється, наприклад, нових записів у блозі, заголовків новин, анонсів статей, зображень, аудіо і відео матеріалів. Сучасні Інтернет-щоденники дають можливість зручно зберігати інформацію та розміщувати її одночасно на декількох ресурсах через створення резервної копії вмісту щоденника або співтовариства із збереженням всіх коментарів та зв'язків в електронному вигляді та генерації сторінок щоденника з коментарями для друку або полегшеного онлайн перегляду.

Останнім часом блоги стають ще більш мобільним засобом спілкування завдяки використанню спеціальних програм-клієнтів, які дозволяють публікувати інформацію як за допомогою стаціонарного персонального комп'ютера, так і за допомогою планшета, мобільного телефона або смартфона. Перевагою блогінгу є також невеликі затрати часу. Водночас навіть просте написання коментарів змушує студентів аналізувати зміст їхнього повідомлення, а надалі й думати про предмет обговорення хоча б деякий час у певному контексті. Блоги стають все більш захищеними завдяки можливості заборони на перегляд записів конкретному користувачеві і незареєстрованим користувачам, а також програмі захисту від спаму (несанкціонованих повідомлень рекламного характеру) в коментарях.

Використання блогу в процесі навчання англійської мови також має психологічний аспект. Він сприяє встановленню комфортної атмосфери взаємодії студентів, надає студентам можливість

завдяки постам та коментарям справити позитивне враження на читачів, що, у свою чергу, посилює мотивацію та усвідомлення власного рівня навичок писемного мовлення, а також впевненість в об'єктивності оцінювання. Залучення блогів до навчання включає студентів до соціальних процесів, тому що ведення інтернет-щоденника дозволяє швидко зрозуміти, що кожен пост є відкритим для читання і коментарів усій веб-спільноті, а не тільки викладачеві чи іншим студентам. Таким чином, едублоги або освітні блоги виконують одну з цілей сучасної освіти – аккультурацію, тобто залучення студентів до життя суспільства. Оскільки блоги є відносно новим Інтернет-ресурсом, то студенти, опановуючи їх, не відчують примусу до навчання, а тому охоче беруть участь у публікації постів та коментуванні. Робота з навчальними блогами підходить і для диференційного навчання англійської мови груп, у яких студенти різко відрізняються за рівнем знань. У такому разі більш успішні студенти виконують завдання швидше, роблять ґрунтовні зауваження та коментарі до постів, у той час як інші лише читають і вивчають матеріал блогу і коментарі. Кожен студент може ознайомитися з результатами роботи своїх однокурсників. Усвідомлення прозорості оцінювання та відкритості публікації для інших студентів та блоггерів впливає на активність студентів.

Блоги дають можливість застосовувати в навчальному процесі електронні тести та опитування, які дозволяють виявити проміжний рівень знань або визначити ставлення студентів до проблеми без зайвих витрат часу. Блоги сприяють демократизації і відкритості Інтернету, а також подоланню цифрової нерівності [8].

Для повного та ефективного використання блогів у навчальному процесі викладач повинен відвідувати блоги інших викладачів із метою формування уявлення про те, яким є різноманіття способів їх застосування. Після глибокого аналізу ідей викладач створює власний блог задля отримання практичних навичок публікації постів, коментарів та їх редагування. Перед упровадженням студентських блогів слід розробити їх правила та детально обговорити тематику і матеріали майбутнього Інтернет-журналу. Надалі викладач повинен сприяти популяризації таких блогів у мережі.

Висновки. Отже, блоги мають широкі можливості застосування в навчанні англійської мови студентів комп'ютерних спеціальностей. Написання едублогу одного з трьох типів (викладацький, студентський або блог групи) дозволяє сприяти розвитку навичок читання і письма англійською мовою, підвищенню мотивації студентів, покращенню вміння працювати в групі та об'єктивно оцінювати роботу інших. Основна перевага блогів – це орієнтація на зміст, а також можливість працювати з текстом, зображеннями та відеофайлами одночасно та легко систематизувати

записи. Доступна функція гіперпосилань робить блоги частиною суцільної мережевої спільноти та додає постам студентів та викладачів авторитетності. За допомогою мережевого щоденника викладач може ділитися зі студентами необхідною інформацією з курсу та швидко реагувати на запитання студентів. Студенти, у свою, чергу мають вищу автономію у

засвоєнні знань, а їхні пости отримують ширшу реальну читацьку аудиторію навіть міжнародного масштабу. Особливо важливими стають навчальні англomовні блоги для студентів комп'ютерних спеціальностей, оскільки робота з Інтернет-ресурсами підтримує високий рівень зацікавленості завдяки неперервному міжпредметному зв'язку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бецько О. С. Автономізуюча та мотиваційна роль веб блогів у формуванні та розвитку навичок писемного мовлення в контексті підвищення ефективності мовного навчання студентів вищих навчальних закладів / О. С. Бецько // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 21 (232), Ч. I. – С. 19–28.
2. Ванчицький А. Блоги та мережеві щоденники, їх використання в педагогічній практиці [Електронний ресурс] / А. Ванчицький – Режим доступу : <http://tolik.rovno.ua/?p=184>.
3. Десятов Д. Л. Використання блогу як медіа-освітньої технології в процесі навчання історії (на прикладі теми: «Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921-1928 рр.)» / Д. Л. Десятов // Історія в школі: наук.-метод. журн. для вчителів. – 2011. – № 1. – С. 21–23.
4. Самусенко А. К. Використання Інтернет-ресурсів на заняттях англійської мови [Електронний ресурс] / А. К. Самусенко. – Режим доступу : <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1153>.
5. Тверезовська Н. Т. Блоги – інноваційний ресурс навчання / Н. Т. Тверезовська, О. Й. Янковська // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. – 2011. – Вип. 88. – С. 227–229.
6. Blackstone B. Blogs in English language teaching and learning: Pedagogical uses and student responses [Електронний ресурс] / B. Blackstone. – Режим доступу : <http://www.nus.edu.sg/celc/publications/RETL62/01to20blackstone.pdf>.
7. Blood R. 2002. The Weblog Handbook: Practical Advice on Creating and Maintaining Your Blog. Cambridge, Mass. : Perseus Publishing.
8. Carroll J. 2003. «New Kid on the Blog.» CA Magazine, 136 (2): 16.
9. Richard E. Trammell Content Delivery in the 'Blogosphere' [Електронний ресурс] / E. Richard Ferdig, D. Kaye. – Режим доступу : <http://www.thejournal.com/magazine/vault/A4677D.cfm>.

Рецензенти: Гришкова Р. О. д.пед.н., проф.;
Запорожець Г. В. к.пед.н., доц.

© Шмідт В. В., 2012

Дата надходження статті до редколегії 10.11.2012 р.

ШМІДТ Віталія Валентинівна – викладач кафедри англійської мови Чорноморського державного університету імені Петра Могили.

Коло наукових інтересів: медіаосвіта та використання засобів Інтернету у навчанні англійської мови студентів нефілологічних спеціальностей.